

V Bruseli 31. mája 2022
(OR. en)

**Medziinštitucionálny spis:
2022/0167(COD)**

**9598/22
ADD 3**

**JAI 768
COPEN 212
DROIPEN 72
CODEC 799**

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	25. mája 2022
Komu:	Generálny sekretariát Rady
Č. dok. Kom.:	SWD(2022) 246 final
Predmet:	PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE ZHRNUTIE SPRÁVY O POSÚDENÍ VPLYVU [...] Sprievodný dokument Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o vymáhaní majetku a konfiškácii

Delegáciám v prílohe zasielame dokument SWD(2022) 246 final.

Príloha: SWD(2022) 246 final

V Bruseli 25. 5. 2022
SWD(2022) 246 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE
ZHRNUTIE SPRÁVY O POSÚDENÍ VPLYVU

[...]

Spríevodný dokument

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady
o vymáhaní majetku a konfiškácii

{COM(2022) 245 final} - {SEC(2022) 245 final} - {SWD(2022) 245 final}

Súhrnný prehľad
Posúdenie vplyvu revízie pravidiel EÚ o konfiškácii a vymáhaní majetku
A. Potreba konať
Prečo? Aký problém sa rieši?
Organizovaná trestná činnosť patrí medzi najväčšie hrozby pre bezpečnosť Európskej únie. Čoraz komplexnejší spôsob práce, sofistikovanejšie prostriedky na pranie a skrývanie nezákonne nadobudnutého majetku a rozsah jeho obrovských ziskov, ktoré sa každoročne odhadujú najmenej na 139 miliárd EUR, mimoriadne sťažujú narušenie organizovanej trestnej činnosti. Je nevyhnutné vymáhať nezákonné zisky a zabezpečiť, aby sa trestná činnosť nevyplácala. Napriek rozhodnutiu Rady z roku 2007 o úradoch pre vyhľadávanie majetku a smernici z roku 2014 o konfiškácii, v ktorých sa stanovujú minimálne normy týkajúce sa zaistenia a konfiškácie, sa z rúk zločincov odoberá len malá časť nezákonne nadobudnutého majetku. Dôvody sú tieto: • Spôsobilosti na rýchlu identifikáciu, vyhľadávanie a zaistenie majetku sú obmedzené vzhľadom na to, že pri presadzovaní práva nemajú finančné vyšetovania prednosť a úrady pre vyhľadávanie majetku nemajú zdroje, právomoci a informácie na účinnú spoluprácu medzi členskými štátmi; • Správa majetku sa nevykonáva vždy účinne, pretože nie vždy sú k dispozícii potrebné špecializované znalosti a opatrenia, ktorými sa zabezpečuje, že majetok nestratí svoju hodnotu, sa neprijímajú systematicky. Vysoké náklady na správu a odpisy majetku odrádzajú od zavádzania postupov na vyhľadávanie a zaistenie majetku. • Existujúce nástroje konfiškácie nepokrývajú všetky kriminálne trhy a nie sú určené na zachytenie príjmov z trestnej činnosti, keď zločinci, najmä tí, ktorí sú na najvyšších stupňoch zločineckej hierarchie, úspešne zakrývajú stopy a zakrývajú nezákonný pôvod svojho majetku. • Okrem toho sa vymáhanie a konfiškácia majetku dostatočne nie sú dostatočne prioritné pre široké spektrum orgánov poverených rôznymi úlohami.
Čo sa od tejto iniciatívy očakáva?
Očakáva sa, že táto iniciatíva posilní schopnosť príslušných orgánov pripraviť zločincov o ich nezákonné zisky, čím sa naruší ich schopnosť vykonávať ďalšiu trestnú činnosť. V rámci tohto všeobecného cieľa je táto iniciatíva zameraná na dosiahnutie štyroch špecifických cieľov: • posilnenie spôsobilostí na vyhľadávanie majetku zabezpečením toho, aby príslušné orgány mali kompetencie a zdroje, ako aj dostatočný prístup k informáciám na vyhľadávanie majetku a cezhraničnú spoluprácu, • zlepšenie nástrojov správy majetku s cieľom minimalizovať náklady a chrániť hodnotu majetku, • posilnenie spôsobilostí na konfiškáciu, ktoré orgánom umožnia zachytiť trestnú činnosť a nezákonne nadobudnutý majetok v držbe organizovaných zločineckých skupín, a najmä ich riadiacich úrovní, • zlepšenie účinnosti systému na vymáhanie majetku prostredníctvom strategickejšieho prístupu a rozvinutejšej spolupráce.
Aká je pridaná hodnota opatrení na úrovni EÚ?
Organizované zločinecké skupiny rozdeľujú svoj nezákonne nadobudnutý majetok vo viacerých jurisdikciách. Vnútroštátne orgány sa pri vymáhaní nezákonne nadobudnutého majetku spoliehajú na účinné vyhľadávanie a zaistenie majetku v iných členských štátoch a na mechanizmy spolupráce v rámci celej EÚ. Nedostatočné ustanovenia o vymáhaní majetku v jednom členskom štáte ovplyvňujú bezpečnosť všetkých členských štátov, v ktorých organizované zločinecké skupiny využívajú nezákonné zisky na trestnú činnosť v celej EÚ. Vnútroštátne orgány a zainteresované strany uznali, že Európska únia má lepšiu pozíciu na to, aby vypracovala spoločné pravidlá na boj proti tomuto nadnárodnému kriminálnemu javu.
B. Riešenia
Aké legislatívne a nelegislatívne možnosti politiky sa zvažovali? Je niektorá z možností uprednostňovaná? Prečo?
Okrem nelegislatívnej možnosti (možnosť 1) zameranej na výmenu najlepších postupov, usmernení a odbornej prípravy sa posúdili tri legislatívne možnosti týkajúce sa každého špecifického cieľa, pričom uprednostňovanou možnosťou je možnosť 3: • Cieľ I: posilniť spôsobilosti na vyhľadávanie majetku ○ Možnosť 2: Posilnenie právomocí, zdrojov úradov pre vyhľadávanie majetku a ich prístupu k databázam. ○ Možnosť 3: Okrem opatrení uvedených v možnosti 2 vyžadovať systematické začatie finančného vyšetrovania súboru trestných činov a regulovanie výmeny informácií medzi úradmi pre vyhľadávanie majetku.

- **Možnosť 4:** Okrem požiadaviek uvedených v možnosti 3 rozšírenie povinností finančného vyšetrovania na všetky trestné činy a zavedenie kontaktných miest úradov pre vyhľadávanie majetku s nepretržitou prevádzkou.
- **Špecifický cieľ II: zabezpečiť účinnú správu majetku**
 - **Možnosť 2:** Zriadenie kontaktných miest na uľahčenie cezhraničnej spolupráce medzi úradmi pre správu majetku a stanovenie všeobecných zásad správy majetku.
 - **Možnosť 3:** Okrem opatrení uvedených v možnosti 2 zavedenie požiadavky, aby všetky členské štáty zriadili špecializované úrady pre správu majetku, a zabezpečenie toho, aby mohli majetok predať skôr, ako stratí hodnotu.
 - **Možnosť 4:** Centralizácia všetkých úloh vyhľadávania a správy do jedného úradu pre vymáhanie a správu majetku.
- **Špecifický cieľ III: posilniť spôsobilosti na konfiškáciu**
 - **Možnosť 2:** Rozšírenie rozsahu opatrení na konfiškáciu na všetky „európske trestné činy“ (t. j. obchodovanie so strelnými zbraňami).
 - **Možnosť 3:** Rozšírenie rozsahu pôsobnosti na trestné činy organizovanej trestnej činnosti, ktoré najviac prinášajú príjmy (falšovanie, podvod atď.) a zavedenie nového modelu konfiškácie, ktorý umožňuje konfiškáciu majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti, ktorý však priamo nesúvisí s konkrétnym trestným činom, a ktorý je neprimeraný príjmom vlastníka.
 - **Možnosť 4:** Okrem opatrení v možnosti 3 rozšírenie rozsahu pôsobnosti na všetky trestné činy („prístup založený na zahrnutí všetkých trestných činov“).
- **Špecifický cieľ IV: zlepšiť celkovú účinnosť systému na vymáhanie majetku**
 - **Možnosť 2:** Požiadavka, aby členské štáty vypracovali národnú stratégiu pre vymáhanie majetku, v ktorej budú stanovené spoločné ciele, s vymedzením úloh rôznych aktérov a spolupráce medzi nimi.
 - **Možnosť 3:** Stanovenie povinností spolupráce a požiadaviek na podávanie správ o fungovaní systému na vymáhanie majetku s prípadnými odporúčaniami. Zriadenie registrov majetku na sledovanie rozhodnutí o vymáhaní majetku.
 - **Možnosť 4:** Prepojenie registrov majetku členských štátov v celej Únii.

Kto podporuje ktorú možnosť?

Legislatívny zásah je v súlade s očakávaním spoluzákonnodarcov, ktorí v čase prijatia smernice o konfiškácii vyzvali Komisiu, aby analyzovala uskutočniteľnosť zavedenia ďalších pravidiel o konfiškácii majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti v prípade, že nedošlo k odsúdeniu. Okrem toho Rada v júni 2020 vyzvala Komisiu, aby zväzila **posilnenie právneho rámca pre správu zaisteného majetku a udelenie dodatočných právomocí úradom pre vyhľadávanie majetku**, ako je naliehavé zaistenie majetku a prístup k databázam. Úrady pre vyhľadávanie majetku na platforme ARO túto možnosť podporili. Vnútroštátne orgány zastúpené v kontaktnom výbore pre konfiškáciu navyše podporili možnosť **rozšírenia rozsahu pôsobnosti smernice o konfiškácii** a vyzvali na ďalšiu **harmonizáciu a spoluprácu v súvislosti so správou majetku**.

C. Vplyvy uprednostňovanej možnosti

Aké sú výhody uprednostňovanej možnosti (prípadne hlavných možností, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?

Očakáva sa, že **uprednostňovaná možnosť (možnosť 3) prispeje významným spôsobom k zlepšeniu schopnosti členských štátov pripraviť zločincov o ich nezákonné zisky.** Tým, že sa zabezpečí, aby príslušné orgány mali prostriedky na lepšie vyhľadávanie majetku, na udržanie hodnoty majetku a na účinnú konfiškáciu majetku pochádzajúceho z príslušnej trestnej činnosti organizovaných zločineckých skupín, by sa uprednostňovanou možnosťou politiky **výrazne zvýšil potenciálny objem skonfiškovaného majetku.** Znížením finančných ziskov, ktoré poháňajú trestnú činnosť a umožňujú zločincovi vykonávať činnosť, by uprednostňovaná možnosť **výrazne prispela k posilneniu boja proti organizovanej trestnej činnosti.** Zlepší sa tým **vnímanie spravodlivosti medzi občanmi** a zvýšia sa príležitosti na náhradu škody obetiam. **Podniky by takisto profitovali** zo zníženej miery trestnej činnosti, a to najmä v prípadoch, keď by sa možnosti konfiškácie rozšírili na trestné činy súvisiace s príjmami, ktoré narušajú hospodársku súťaž, ako sú falšovanie alebo podvody s DPH. **Verejná správa by profitovala aj** zo zvýšených príjmov, ktoré by sa vrátili do štátneho rozpočtu.

Aké sú náklady na uprednostňovanú možnosť (prípadne na hlavné možnosti, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?

V rámci uprednostňovanej možnosti vzniknú **pre verejnú správu dodatočné náklady**, keďže úrady pre vyhľadávanie majetku, ako aj úrady pre správu majetku budú potrebovať dostatočné zdroje na plnenie zverených úloh. Odhad nákladov je v rozmedzí 30 – 40 miliónov EUR. **Dodatočné náklady sú však viac než kompenzované opatreniami, ktoré zlepšujú účinnosť celého procesu vymáhania majetku,** keďže

výsledkom plánovaných opatrení by mohlo byť približné zdvojnásobenie vymoženého majetku, ktorý teraz predstavuje 1 miliardu EUR ročne. Celkovo sa očakáva, že náklady verejnej správy budú nižšie ako príjmy dosiahnuté prostredníctvom posilneného systému na vymáhanie majetku.
Aký bude vplyv na podniky, MSP a mikropodniky?
Uprednostňovanou možnosťou politiky sa podnikom neukladá žiadna povinnosť, a táto možnosť na ne teda nemá priamy vplyv.
Očakáva sa významný vplyv na štátne rozpočty a verejnú správu?
Ako už bolo uvedené, uprednostňovaná možnosť vedie k dodatočným nákladom na štátny rozpočet a verejnú správu. Tieto však budú kompenzované príjmami vyplývajúcimi zo zvýšenej miery konfiškácie a celkového zvýšenia účinnosti.
Očakávajú sa iné významné vplyvy?
Uprednostňovaná možnosť ovplyvní základné práva , najmä právo na vlastníctvo, procesné práva a ochranu údajov. Uprednostňovaná možnosť sa bude vzťahovať na značný počet trestných činov a uľahčí konfiškáciu. V dôsledku toho sa to dotkne vyššieho počtu ľudí a majetku. Uprednostňovaná možnosť však zahŕňa silné záruky a bude spĺňať právne a procesné požiadavky zakotvené v existujúcej judikatúre.
D. Nadväzné opatrenia
Kedy sa táto politika preskúma?
Hodnotenie vplyvu legislatívneho aktu by sa malo vykonať v zásade najskôr päť rokov po uplynutí lehoty na vykonanie legislatívneho aktu, aby sa zabezpečilo dostatočne dlhé obdobie na vyhodnotenie vplyvov iniciatívy po tom, ako sa v plnej miere vykoná vo všetkých členských štátoch. Takémuto hodnoteniu by predchádzali správy o vykonávaní, ako aj program monitorovania.